

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

MD 2028, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi 67A, Tel. +373 22 574 501, <https://ansp.md> e-mail: office@ansp.gov.md IDNO:1018601000021

Nr. 01-14/4-1481 din 03.04.2024

La nr. ____ din _____

**Instituțiile medico-sanitare publice
republicane, municipale și raionale
Direcția Sănătății a Consiliului mun. Chișinău
Direcția Sănătății și Protecției Sociale U.T.A. Găgăuzia
Secția Sănătății Primăriei mun. Bălți**

**Privind supravegherea epidemiologică
a infecției cu HIV,
măsurile de control și răspuns,
anul de referință 2023**

Infecția HIV/SIDA prezintă o prioritate pentru sănătatea publică din Republica Moldova, este sub supraveghere permanentă și se menține la nivelul epidemiei concentrate, după clasificarea OMS.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică, în anul 2023, a realizat supravegherea epidemiologică a infecției cu HIV, monitorizarea implementării actelor normative, inclusiv Standardului de supraveghere epidemiologică HIV, ghidurilor în prevenire și supraveghere, acordarea asistenței organizator-metodice și practice instituțiilor medico-sanitare, ONG-lor, organizarea și realizarea seminarelor, prezentarea informației și activităților de instruire.

Conform datelor statistice, la 31.12.2023 cumulativ, au fost înregistrate 16985 cazuri de infecție cu HIV. În a.2023 au fost înregistrate 928 cazuri noi de infecție cu HIV, inclusiv 132 cazuri în teritoriile de Est, comparativ cu a. 2022 – 929 cazuri și 165 cazuri, respectiv.

Incidența infecției cu HIV la 100 mii populație în a.2023 a constituit 30,44 cazuri (a. 2022 – 29,78 cazuri), inclusiv în teritoriile din dreapta Nistrului 30,83 cazuri (a. 2022- 27,84 cazuri) și în teritoriile de Est – 29,12 cazuri (a. 2022-35,51 cazuri), Figura 1.

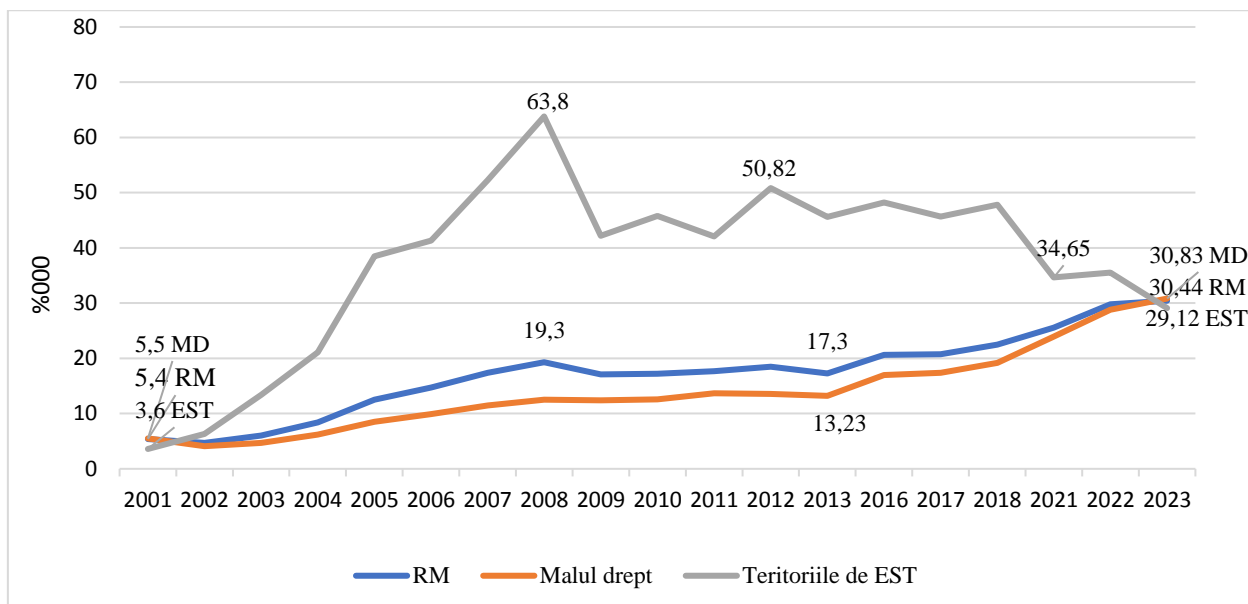

Fig. 1 Incidența infecției cu HIV la 100 mii populație, a.a. 2001-2023

În a.2023 incidența infecției cu HIV la 100 mii populație a sporit în raioanele: Cimișlia de la 75,95 cazuri în 2022 la 96,96 cazuri, respectiv, Florești de la 16,60 cazuri la 42,71 cazuri, Leova de la 22,90 cazuri la 38,42 cazuri, Fălești de la 22,87 cazuri la 37,68 cazuri, Glodeni de la 22,25 cazuri la 37,34 cazuri, Drochia de la 15,51 cazuri la 35,7 cazuri, Rezina de la 19,40 cazuri la 34,46 cazuri, Strășeni de la 22,55 cazuri la 34,08 cazuri, Orhei de la 22,84 cazuri la 30,03 cazuri, Taraclia de la 18,39 cazuri la 25,29 cazuri și Dubăsari (Coșnița) de la 19,60 cazuri la 24,05 cazuri, Figura 2.

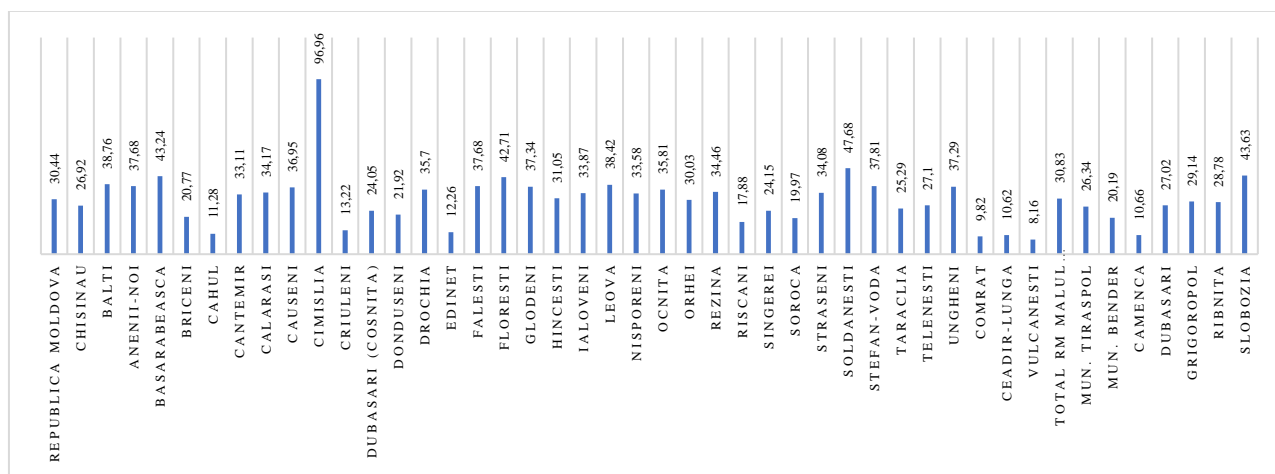

Fig.2 Incidența infecției cu HIV pe teritorii administrative la 100 mii populație, a.2023

Analiza comparativă a incidenței infecției cu HIV pe segmente de vârstă denotă majoritatea persoanelor depistate cu infecția HIV cu vârsta >40 de ani, comparativ cu anul precedent în care predominau persoanele tinere, sexual active, cu vârsta cuprinsă între 0-39 ani. Astfel, incidența infecției cu HIV la 100 mii populație, în segmentul de vârstă 40 ani și mai mult, a constituit 37,79 cazuri, în segmentul de vârstă 0-39 ani – 36,05 cazuri, iar în segmentul de vârstă 15-24 ani – 21,39 cazuri, Figura 3.

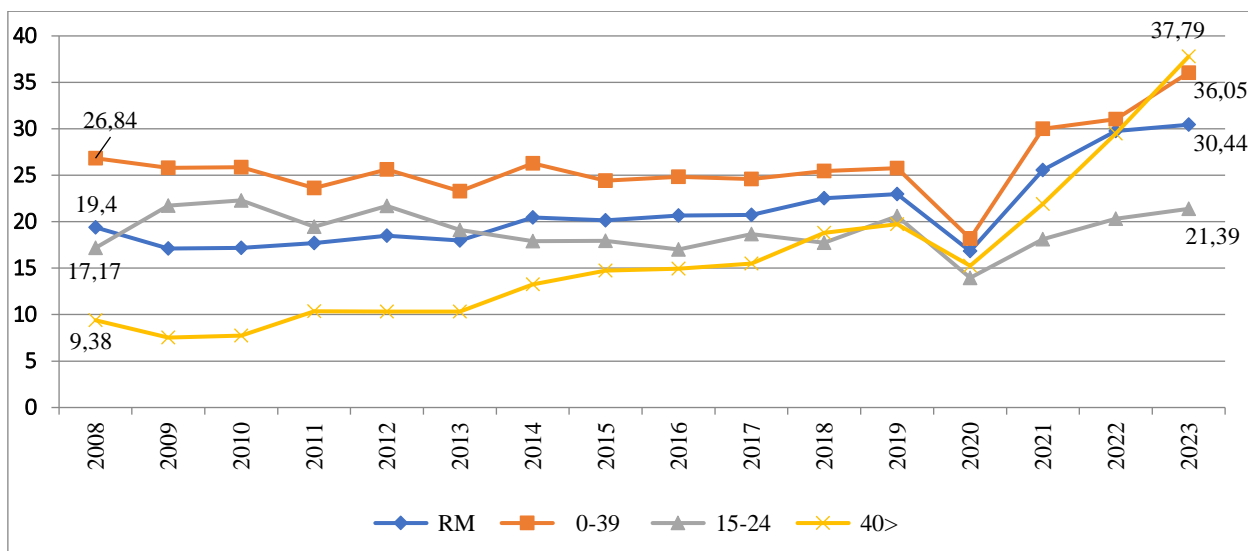

Fig. 3 Incidența infecției cu HIV, pe segmente de vârstă, la 100 mii populație, a.a. 2008-2023

Cota cazurilor noi de infecție cu HIV în anul 2023, la persoane de gen masculin, a constituit 60,5%, iar la persoane de gen feminin – 39,5%. Incidența infecției cu HIV a crescut printre bărbați de la 36,79 cazuri la 100 mii populație în 2022 la 40,10 cazuri în 2023, iar printre femei a scăzut de la 24,36 cazuri la 23,46 cazuri, respectiv, Figura 4.

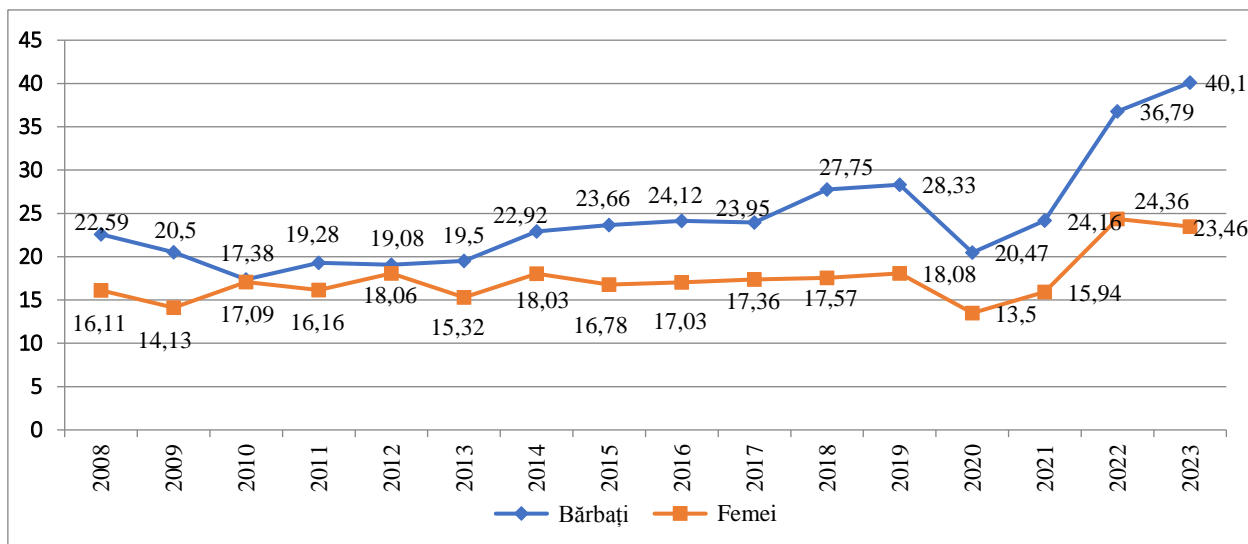

Fig. 4 Incidența infecției cu HIV la 100 mii populație, după gen, a.a. 2008-2023

Conform datelor ”Fișei privind notificarea și anamneza epidemiologică a cazului nou infecția cu HIV” (Formular SIDA Nr.058-1/e) și datelor prezentate de Centrul de profilaxie și control HIV/SIDA și bolilor infecțioase, or. Tiraspol, în 2023 din numărul total 736 de cazuri de infecție cu HIV la care au fost colectate datele de anamneză epidemiologică la 677 (91,9%) cazuri a fost determinată calea de transmitere heterosexuale, la 35(4,35%) cazuri consumul de droguri, la 14 (1,90%)

cazuri transmiterea homosexuală și la 10 (0,80%) cazuri transmiterea de la mamă la copil.

În anul 2023, maladia SIDA a fost confirmată la 252 persoane, inclusiv 31 din teritoriile de Est. Diagnosticul maladia SIDA a fost confirmat la 75,79% cazuri în același an de la confirmarea diagnosticului infecția cu HIV, la 10,71% cazuri după 1 an, la 1,98 % cazuri după 2-4 ani, la 4,37 % cazuri după 5-9 ani, la 4,76% cazuri după 10-15 ani și la 2,38% cazuri peste 15 ani și mai mult. Diagnosticarea maladiei SIDA în același an de la confirmarea diagnosticului infecția cu HIV denotă o diagnosticare tardivă a persoanelor seropozitive.

Maladia SIDA a fost confirmată urmare a nivelului scăzut de limfocite CD4 <200 la 152 (60,32%) cazuri, diagnosticul de tuberculoză la 65 (25,79%) cazuri. Totodată, a fost confirmat sindrom Wasting și candidoza orofaringiană la câte 8 cazuri, herpes Zoster la 4 cazuri, sarcom Kaposi, sindromul cașectic, toxoplasmoză cerebrală și cancer de col uterin la câte 2 cazuri, pneumonia candidozică, limfom Hodgkin, boala prin HIV cu infecții bacteriene, sindrom de infecție acută prin HIV, streptodermie și urosepsis la câte un caz.

În anul 2023, în scopul îmbunătățirii supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV, implementării Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA pentru anii 2022-2025, conform dispoziției Ministerului Sănătății nr.479-d din 20.09.2023, cu suportul Fondului Global, au fost organizate și desfășurate 3 ateliere regionale de lucru în supravegherea epidemiologică a infecției cu HIV, la care au participat 74 specialiști medici epidemiologi și medici infecționiști.

Republica Moldova este parte a rețelei regionale europene de supraveghere a HIV/SIDA al Centrul European de Control al Maladiilor. În scopul evaluării situației epidemiologice au fost colectate, analizate și remise în adresa Biroului European OMS și Centrului European de Control al Bolilor, cu introducerea în baza de date TESSy, datele epidemiologice (nenominale) pentru fiecare caz de HIV și caz de SIDA din perioada 1987-2022 (35 de variabile/caz).

În scopul prevenirii transmiterii infecției cu HIV se implementează activități de prevenire în rândul populațiilor-cheie, care geografic acoperă tot teritoriul Republicii Moldova, grație resurselor considerabile oferite de Fondul Global de luptă împotriva SIDA, Tuberculozei și Malariei. În anul 2023 au beneficiat de servicii de prevenire 29825 de persoane din grupurile cu risc sporit de infecție, inclusiv persoane CDI-16823, LS-7964 și BSB-5038.

În scopul sensibilizării populației generale privind prevenirea HIV/SIDA, pe parcursul anului au fost organizate activități de comunicare și informare. În conformitate cu calendarul evenimentelor Organizației Mondiale a Sănătății, prevederile Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2022-2025, au fost desfășurate două Campanii Naționale: la 15 mai, dedicată Zilei de comemorare a persoanelor decedate de SIDA cu sloganul „*Just TEST: Pentru sănătatea ta și a celor din jur*” și la Unu Decembrie - Ziua Mondială de combatere a infecției HIV/SIDA cu sloganul „*Vocea comunităților contează*”.

Acțiunile în cadrul campaniilor menționate au fost organizate și desfășurate de comun cu ONG active în domeniu, fiind orientate în: Promovarea testării HIV atât pentru populația generală, cât și pentru grupurile cu risc sporit de infectare și accesul la servicii de prevenire, testare și tratament pentru persoanele refugiate din cauza războiului; Mobilizarea populației generale și a liderilor de opinie pentru promovarea campaniei sociale „Just TEST”; Promovarea beneficiilor TARV, încurajarea persoanelor HIV pozitive să inițieze TARV și să îl mențină; Mobilizarea reprezentanților comunităților, realizarea activităților de advocacy; Reducerea nivelului de discriminare a persoanelor care trăiesc cu HIV și a altor populații cheie și vulnerabile la HIV.

Totodată, conform raportului statistic privind promovarea sănătății și educație pentru sănătate (50-san) în domeniul prevenirii HIV/SIDA și ITS, în anul 2023 au fost organizate și desfășurate 459 seminare în cadrul cărora au fost instruite 15118 persoane, au fost elaborate 60 materiale metodico-informative, s-au derulat 33 emisiuni TV și 22 emisiuni radio, în presă au fost publicate 18 articole, pe paginile web și rețelele de socializare au fost postate 587 materiale informative, s-au realizat 78674 convorbiri individuale și în grup, au fost elaborate 447 buletine sanitare și în comunitate au fost organizate 90 de activități.

În scopul optimizării supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV, în anul 2023, este necesar:

- Asigurarea supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV, ca parte integrală a sistemului național de supraveghere epidemiologică și control a bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate publică.
- Asigurarea notificării și colectării datelor epidemiologice cu completarea „Fișei privind notificarea și anamneza epidemiologică a cazului nou infecția cu HIV” (Formularul Nr. 058-1/e) pentru fiecare caz depistat, cu expedierea acestuia în adresa direcțiilor CSP, ANSP.
- Asigurarea supravegherii cazului HIV și monitorizării centrate pe pacientul infectat HIV integrat în sistemul de supraveghere a sănătății publice.
- Monitorizarea realizării supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV operative și a cazului HIV și implementarea măsurilor de control și răspuns la nivel teritorial și național ce se impun.
- Instruirea specialiștilor din domeniul sănătății publice în supravegherea epidemiologică operativă a infecției cu HIV și ITS, prevederilor actelor legislative și normative în domeniul HIV/SIDA, controlul infecțiilor și prevenirii transmiterii infecției cu HIV.
- Realizarea activităților de prevenire în rândul populației, inclusiv populației-cheie.

Director

Nicolae JELAMSCHI

Executor:
S. Stratulat,
tel. 079531806